

Keisarin valssi nousi kärkimusikaaliksi

Oulun suurmusikaali Aleksanteri I:stä ja aatelisneidosta pääsi kaksivuotisen rahoituksen piiriin

Eeva Kauppinen, teksti
Kaleva

OULU Oulun kaupunginteatteri valittiin ykköseksi kotimaisen musiikkiteatterin kaksi vuotta kestävässä kehittämishankkeessa.

Ouluun tekeillä oleva musiikaali *Keisarin valssi* saa valtion näyttämötaidoimikunnan musiikkiteatterijaostolta 30 000 euroa libreton valmistamiseen ja sävellystyöhön.

Musiikaali kertoo aatelisneito Ulla Möllersvärdistä ja keisari Aleksanteri I:stä. Ulla Möllersvärd oli keisarin rakastajatar. Ensimmäisen suksen 2008.

"Ensimmäisen vuoden tuki on pienempi, mutta tarkoitus on, että toisen vuoden tuotantotuki olisi enemmän", kertoo taiteen keskuustoimikunnan varapuheenjohtaja Riitta Seppälä. Hän on myös valtion näyttämötaidoimikunnan puheenjohtaja.

Nyt tukea saaneet teatterit voivat ensi keväänä hakea musiikalleen jatkorahoitusta. Myös jatko rahoitetaan harkinnanvaraisista kehittämishankerahoista.

Paras idea kahdeksasta

Oulun musiikaali-idea oli paras kahdeksasta hakijasta. Se sijoitui suosituimmuusjärjestyksessä kärkipaikalle.

"Hakemuksen vahvoja puolia ovat kokeneet tekijät, jotka ovat luoneet ammattitaitoisen käsikirjoituksen ja musiikin. Hyvistä aineksista, suurmusikaalin kokoisesta historiallisesta aiheesta, syntynee uskottava ja kiinnostava, viihdyttäväkin esitys, joka ainakin kotimaassa on siirrettävissä teatterista toiseen", perusteli musiikkiteatterijaosto.

Kakkoseksi sijoitettiin Lahden kaupunginteatterin ja kolmanneksi Svenska Teaternin hakeemukset. Nekin saivat idean kehittelyyn ja projektin jatkojalostukseen 30 000 euroa.

"Hauilla haettiin semmoisia musiikaleja, joilla olisi edelly-

Tarkoitus on kääntää libretto englanniksi ja markkinoida musiikaalia tehokkaasti ulkomaille.

tyksiä ja kiinnostusta kansainvälisen musikaaliviennin kärkihankkeiksi. Tarkoitus on, että libretot käännetään ja mainos- sekä markkinointimateriaali tehdään englannin kielelle", Seppälä luettelee.

"Tavoittelemme uusia kotimaisia musiikaleja, joita oikeasti voidaan markkinoida ulkomaille. Teatterin tiedotuskeskus pyrkii huolehtimaan, että produktiot saavat kehitystuen lisäksi erilaisia vientitukia."

Äänitteen teko kiinnostaa

Oulun suurmusikaalin käsikirjoittaja ja säveltäjä tamperealaistimi. Käsikirjoittaja on näytelmäkirjailija Jorma Kairimo ja säveltäjä Jukka Siikavire. Musiikin soviittaa Tampereen Teatterin kapellimestari Jyrki Niemi. Keisarin valssin ohjaa Oulun kaupunginteatterin johtaja Ahti Aho-

nen. Musikaalin roolitus on vielä auki.

"Tämä voisi olla Itämeren piirissä hyvinkin kiinnostava aihe. Siihen liittyy suurvaltapolitiittisia kuvioita ja Ulla Möllersvärdistä sellaista historiallista tietoa, jota ei ehkä aikaisemmin ole ollut käytössä. Herrat ovat tehneet tarkan taustatyön."

Ahonen korostaa, että äänitteen teko musiikaalista kiinnostaisi kovasti.

"Se voisi olla Oulun oma käyntikortti. *Messentus ja Lucia* -oopperasta tehty levy on ollut hieno lahjaesine. Levy toimisi Oulun kirkastamisessa sekä viennin edistämisessä."

Ulrika (Ulla) Möllersvärd, naimisissa von Essen 1791–1878. J.E. Lindhin öljymaalauk.

FAKTA

Spin-musiikaali oli pilotti

- ◆ Svenska Teaternin Spin oli ensimmäinen vientituotteen tehtiä suomalainen musiikaali.
- ◆ Teatterin tiedotuskeskus kehitti vientikonseptin kauppa- ja teollisuusministeriöltä saamallaan 60 000 euron vientituella.
- ◆ Avustuksella käännettiin libretto, valmistettiin dvd-esittely ja painettiin mainosmateriaalia eri kielille. Mallisopimukset laadittiin ruotsiksi, englanniksi, venäjäksi.
- ◆ Svenska Teatern haki ja sai projektiin tukea opetus- ja ulkoministeriöltä.
- ◆ Spinin esityksiin kutsuttiin kansainvälisiä tuottajia ja kriitikoita mm. Ruotsista, Tanskasta, Islannista, Puolasta ja Venäjältä.
- ◆ Spin myytiin Venäjälle ja Puolaan. Vientiponnisteluja jatketaan Pohjoismaissa.
- ◆ Vientikonseptiin kuuluu opitio käyttää alkuperäisen esityksen ohjausta, lavastusta ja puvustusta.

Aikansa salarakkaat Aleksanteri ja Ulla

OULU Emil Nervander kuvailee kirjassaan *Keisari Aleksanteri I:n matkat Suomessa* keisarin ja maaherra Carl Adolf Möllersvärdin nuoremman tyttären **Ulrika Ottilian** (Ullan) tapaamista Porvoon valtiopäivien yhteydessä 1809. Keisari on tuolloin 32-vuotias.

"Luultavasti valtiopäivätanssiaisissa Aleksanteri kiinnitti huomionsa

vanhan maaherran, C.A. Möllersvärdin perheeseen, jolle hän osoitti armonsia vieraillemalla heidän vaatimatommassa kodissaan Mäntsälän kartanossa. Pari vuotta sen jälkeen perheen 18-vuotias, kauris ja komea tytär Ulla nimettiin *dame d'honneur*'iksi (hovineitsyeksi) Hänen Majesteettinsa keisarinna Elisabetin hoviin."

Tanssiaisista lähtien Venäjän

keisari oli rouva Möllersvärdin suuri ihailija ja kävi joskus hänen luonaan "kylässä".

Ulla Möllersvärd (1791–1878) asettui myöhemmin asumaan Porvooseen, minne hänet on myös haudattu.

Mika Waltari kertoo Ullan ja Aleksanterin tarinan kirjassaan *Tanssi yli hautojen* (1944). Teoksen

pohjalta 1950 tehdyn elokuvan pääosissa näyttelivät Ulla Peitsalo ja Leif Wager.

Aleksanteri I vieraili myöhemmin 1819 myös Kajaanissa, Torniossa ja Oulussa. Oulun mamselli Sara Wacklin kuvaa keisarin matkaa Pohjanmaalle lähes seurapiirijuurtoimittajan tyyliin kirjassaan *Sata muistelmaa Pohjanmaalta*.